

С Т А Н О В И Щ Е

на проф. д-р Тодор Тодоров, председател на научното жури за провеждане на конкурс за редовен професор по специалност „Граждански процес”, професионално направление „Право”.

1. Конкурсът за редовен професор по специалността „Граждански процес” (05.05.09) е обявен от Бургаския свободен университет за нуждите на Центъра за юридически науки (ДВ, бр. 80 от 19.10.2012 г.). Със заповед на ректора на БСУ проф. В Янков от 19.12.2012 г. е определено седемчленно научно жури, на което съм председател.

2. Единствен кандидат в обявения конкурс към датата на изтичане на определения от закон срок е доцент доктор Силви Василев Чернев, преподавател на основен трудов договор към БСУ по конкурсната специалност. Кандидатът е представил всички необходими документи.

3. От проверката на представените документи е видно, че кандидатът, господин Силви Василев Чернев отговаря на поставените от закона изисквания по член 29 ЗРАСРБ.

4. Формалните изисквания за редовност на процедурата са безусловно спазени. По съществуващото на представената кандидатура на доцент Чернев мога да добавя следното:

4.1. Кандидатът е изтъкнат български специалист в конкурсната специалност. Казаното не е канцеларско клише, а констатация, впрочем широко призната в българската правна общност. Цялата професионална съдба на доцент Чернев е свързана с правото, конкретно със специалността „Граждански процес”. Свидетел съм на неговото професионално и научно развитие от студентските му години (познавам го като негов преподавател в качеството си на асистент в СУ). Не смятам за необходимо тук да посочвам отделните етапи от кариерното му развитие до този конкурс. Научните достижения и експертната му отдаденост на юридическата практика са добре известни в правните среди. През последните 12 (дванадесет) години господин Чернев е несменяем председател на Арбитражния съд при БТПП, една от най-авторитетните и безспорни правни институции в тези спорни за българската правна система времена.

Разбира се, съществено за този конкурс е наличието на поставените от закона условия с оглед на научните постижения на кандидата и на неговата преподавателска дейност.

4.2. По отношение на преподавателския опит на господин Чернев едва ли може да се каже нещо повече, от това което сочат цифрите. Обстоятелството, че преподава в няколко висши учебни заведения с утвърден статут свидетелства за признанието, което е получил в тази област. В този смисъл смятам за сполука за един модерен и признат университет като БСУ присъствието на Силви Чернев в неговия преподавателски колектив. Тук съм изкушен да добавя, че преподавателската дейност на доцент Чернев в БСУ далеч надхвърля установените в българското юридическо образование стандарти. Доколкото като програмен ръководител и негов колега общувам с неговите студенти (моята учебна дисциплина се чете в същия курс), мога да заявя, че по собствените им думи те получават много повече от знания по Граждански процес. Самият мащаб на мислене и силно критична нагласа на доцент Чернев (за които достатъчно ясно свидетелстват и научните му трудове) разчупват рутинните шаблони на анализ и тълкуване, с които така изобилства правото.

4.3. Без претенции, че по отношение на научната дейност на господин Чернев мога да кажа нещо повече от авторитетните рецензенти (имената им красноречиво демонстрират равнището на конкурса), ще изложа някои от личните си впечатления от представените за участие трудове.

4.3.1. На първо място това е монографията „Заповедно производство“, издателство Сиби, София, 2012 г. Налице е добре премислено и задълбочено научно изследване с особен акцент върху съдебната практика. В обем от 276 страници авторът изследва уредбата на заповедното производство в новия ГПК, нейната същност и недостатъци, както и множеството съдебни решения, натрупани за сравнително краткия период на прилагането ѝ.

Не ми е известно по-подробно и стойностно разглеждане на въпросната материя в българската литература. Определянето на заповедното производство като „самостоятелно защитно съдебно производство, насочено към разрешаване започването на принудително изпълнение по отношение на заявени като безспорни вземания с *относително малка стойност*“ (с. 23 - тук и навсякъде в текста подчертаното е на автора) обосновава практическото значение и научното внимание, дължимо на този правен институт.

В характерния за автора стил, основен белег на който е безкомпромисната критичност, са разгледани двете заповеди за изпълнение, като се разкрива начинът, по който уреденият в стария ГПК институт на несъдебните изпълнителни основания „мимикрира“ в

актуалния институт на заповед за незабавно изпълнение (с.96-97). Напълно споделям разбирането на автора, че „в никакъв случай не бива да се допуска използването на привилегирован режим с оглед субективни характеристики на кредитора” (с.105). За съжаление лобисткият произход на подобна уредба (за многобройни примери виж с. 102-103) не дава надежди за преодоляването ѝ. В тази насока е и РКС 12/2012 г. в полза на банките (висящо към момента на публикуването на монографията).

Не е необходимо и възможно да коментирам тук всички критики, които авторът отправя към слабости в уредбата и практиката по прилагането ѝ. Анализът на Силви Чернев на уредбата (и нейното прилагане) оставя горчив привкус след прочита, който бих обобщил с негови думи: „нагласа към самоцелно постигане на бързина и отбелязване на бройка разгледани преписки, а не действително оказване на ефикасна защита в разумни срокове” (с. 87).

Като научна монография трудът „Заповедно производство” заслужава много висока оценка:

- изчерпателно се анализира една нова за съвременното българско право материя;
- анализът не е самоцелен, а остро критичен, с многобройни предложения за усъвършенстване на уредбата и коригиране на съдебната практика;
- трудът е практически обоснован и практически насочен, може буквално да се използва като наръчник в работата на адвокати и съдии;
- теоретичните конструкции, аргументи и език (сравнителноправни позовавания, „сумарни производства”, „конверсия на правни актове” и пр.) са в добрия стил на българската правна наука.

4.3.2. В конкурс за професор не може да бъде подминато участието на кандидата в написването на един от първите пълни коментари на новия ГПК (Ружа Иванова, Благовест Пунев, Силви Чернев, Коментар на новия Граждански процесуален кодекс, ИК „Груд и право”, София, 2008 г.). В обем от над 200 страници, господин Чернев разглежда особените искиви производства, обезпечителното, изпълнителното и охранителните производства. Общата оценка на този труд е положителна и той е в обръщение в българската правна наука и съдебна практика вече близо четири години, като е цитиран многократно. Тук авторът прилага критичния и аналитичен метод към посочените производства с високо професионално умение. Коментарът притежава споменатите по-горе качества на научна монография с едно разбираемо изключение – към момента на написването му липсва съдебна практика, която да бъде анализирана. За да не обременявам това становище с констатации, които

звучат по-добре в експертните оценки на рецензентите, ще заявя само професионалният респект, който вдъхва коментарът на господин Чернев. Това е материя, в която авторът разкрива широките си и задълбочени познания и лекота на боравене. Трудът може да се използва и като учебник в дисциплината „Граждански процес“.

4.3.3. Специално внимание заслужава и студията „Допустимост на касационното обжалване по новия Граждански процесуален кодекс на Република България” в: Сборник в памет на проф. д-р Живко Сталев, Сиела, София, 2009 г.

Студията е първа в сборника. Тя е посветена на изключително важен за гражданския процес въпрос и е написана в характерния за автора критичен стил. Още при анализа на т.н. „общ” критерий на чл. 280, ал. 1 ГПК Чернев отбелязва, че „неяснотите, които този текст повдига, са повече от ползите от него” (с. 33). Тази негова констатация се потвърждава с РКС 4/09 според което, при анализа на чл. 280, ал. 1 ГПК „се налага изводът, че определянето на материалния или процесуалния въпрос, разрешен с обжалваното въззивно решение като „съществен”, ограничава достъпа до касационно обжалване”. На друго място, при разглеждане на необходимостта от мотивиране на определението по допустимост, Чернев отбелязва: „Прави впечатление, че на редица места в новия ГПК се прокрадва тенденция към отпадане на изискването за мотивиране на съдебните актове...Тази тенденция е вредна...” (с. 60). Общата критичност към законодателството и практиката, основани на задълбочено и добре премислено познание са качествата, които трябва да отличават университетския професор от всеки друг юрист. В този случай академичната свобода работи в полза на цялото общество. Всички трудове на господин Чернев илюстрират наличието на тези качества.

5. Не смятам за необходимо да се позовавам на други работи, представени в конкурса. Посочените три заглавия, както и изложените по-горе съображения относно преподавателските и професионални качества на кандидата са напълно достатъчни за убедеността ми, че доцент Силви Чернев притежава необходимите качества да бъде избран за професор по специалността „Граждански процес” в БСУ.

Ето защо, въз основа на представените рецензии и становища предлагам научното жури да вземе решение, с което на основание чл. 29в във връзка с чл. 27а, ал. 2 ЗРАСРБ, да предложи на УНС да избере г-н Силви Василев Чернев за професор по специалността „Граждански процес” към Бургаския свободен университет.

София, 23 януари 2013 г.

/Т. Тодоров/